

KÜSIMUSED Liivi lahe keskkonnamõjude hindamise programmi kohta:

/keskkonnamõjude hindamine edaspidi KMH/

1. (Mere)tuulegeneraatorite pargi KMH-st puudub täielikult kaableid ja liinikoridore kajastav osa. Palun esitage. Kes vastutavad selle projekti olulise osa väljajätmise eest? Palun andke meile need nimed.
2. Palume KMH-d, tuulegeneraatori kui tööstusliku ehitiste ehitamise, hooldamise, lammutamise ja utiliseerimise kohta (*international decommissioning*). Kõik loetletud osad puuduvad praegusest KMH-st.

Palun selgitakse, et kuidas see kohndub Euroopa Liidus kehtvate direktiividega:

https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

Tuulikute eluiga on hinnanguliselt 15 aastat. Euroopa Liidu sisesed andmed näitavad, et ca. 30% praegustest tuulikuteist on pidevalt remondis. Millised on KMH ekspertide hinnangud käesolevale projektile?

Kirjeldage palun KMH-d tuulegeneraatori kui tööstusliku ehitiste ehitamise, hooldamise, lammutamise ja utiliseerimise (*international decommissioning*) tegevusi: tavaolukorras, katastroofiolukorras ning olukordades nagu jää ja torm.

Palun kirjeldage kontsessiooni pikkust ja prognoositavat katastroofitaset vastavalt globaalsetele kliimamuutuste mudelitele, mida kasutate käesolevas dokumendis nimetatud kavades.

Palun kirjeldage, kuidas tuulegeneraatorid on ehitatud, et need oleksid meile ja meie elukeskkonnale ohutud. Palun defineerige tuuliku ohutust.

Palun esitage nimekiri kõikidest tuulegeneraatori kui tööstusliku ehitise ehitamisel kaasatud materjalidest ja seda tuulegeneraatori komplekteerimise hetkest alates kuni tuulegeneraatori kui tööstusliku ehitise kasutusele võtmise hetkeni sh. tuulegeneraatori ja meretuulegeneraatorite pargi ühendamiseks vajalikest materjalidest sh. liinikoridoride rajamistegevustest ning sellega kaasnevatest keskkonnamõjudest kogu uuringuala ulatuses. Soovime saada hinnangut keskkonna ja elukeskkonna mõjude kohta tuulegeneraatori kui tööstusliku ehitise ringlusesse võtmise hetkest alates. Toon näite: nii nagu taaskasutame ja toodame ka klaastarat õllepurke vastutustundlikult, siis soovime näha, et käideldakse ka tuulegeneraatoreid, (mere)tuulegeneraatorite parke ning pargi ühendamiseks kasutatavaid osasid.

Kuidas mõjuvad tuulegeneraatorite koostamisel ja tuulegeneraatorite kui tööstuslike ehitiste utiliseerimisel rakendatavate toorainete käitlemine ja nende kasutamine inimõigustele? Näiteks Hiinast ostetud koobaltiga läheme inimõigustega vastuollu.

Selgitage, et kuidas on rakendatud Euroopa Liidus kehtivaid direktiive:

https://ec.europa.eu/food/safety/chemical_safety_en

https://ec.europa.eu/environment/chemicals/index_en.htm

https://ec.europa.eu/info/policies/endocrine-disruptors_en

Kui ehitate 300 meetri kõrguse tuulegeneraatori, siis tõenäoliselt transporditakse see sinna: lennukiga, helikopteriga, laevaga, kasutate kraanat ja/või kohalikke teid, randa ja sadamaid. Palume iga võimaliku tööetapi kohta KMH-d.

Selgitage, et kuidas on rakendatud Euroopa Liidus kehtivat direktiivi:

https://ec.europa.eu/clima/policies/transport_en

Kirjeldage käesolevas programmis samaväärsete võrreldavate meretuulegeneraatorite parkide projektide kavandamist, nende ajakava ja mõju tavapärase, tipphooajaltasemel (so. tipphooaeg on aktiivne turismiperiood ja siis kui lapsed lähevad kooli või tulevad koolist, kogukonna traditsiooniliste sündmuste korral jms.) ja katastroofi korral.

Kirjeldage projekti jaoks saadaolevaid katastroofiüksusi ja inimesi.

Kui ostan toote supermarketist, on see varustatud sildiga, mis ütleb mulle koostisosad vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele seadustele. Esitage spetsifikatsioon tuulegeneraatori ja selle osade kohta või selgitage, et miks seda Euroopa Liidu seadust Eesti Vabariigis tuulegeneraatoritele ei kohaldata ja/või miks see küsimus võib olla põhjendamatult ja/või miks see vahele jäetakse?

3. Kes on vastutav käesolevast KMH programmist tuulegeneraatori kui tööstusliku ehitiste ehitamise, hooldamise, lammutamise ja utiliseerimise (*international decommissioning*) osa välja jätmise eest?

Usaldusäärse energiavarustuse tagamiseks ja hindade taskukohasena hoidmiseks palun selgitakse, kuidas on KMH-d rakendatud Euroopa Liidu konkurentsivõimelist energiahinna määramise juhendiga vastavusse viimisel:

https://ec.europa.eu/info/policies/energy_en

4. Puuduvad või on varjatud järgmised uurimisteemad:

Lisage:

A) Madalsageduslik heli 300 meetri tuulikutele. Rakendage Euroopa Liidu direktiive:

https://ec.europa.eu/info/policies/environment_en

B) Kavandatud 300-meetrise tuulegeneraatori turbulentsi mõju põllumajandusele ja turismile:

[https://link.springer.com/article/10.1007/s10546-019-00473-0?](https://link.springer.com/article/10.1007/s10546-019-00473-0?fbclid=IwAR0rorOD7y2b_F8zd0bV9Bs3ns0Q9O5YQTRmvtliKRal1stQX2olQHGH0y0)

[fbclid=IwAR0rorOD7y2b_F8zd0bV9Bs3ns0Q9O5YQTRmvtliKRal1stQX2olQHGH0y0](https://link.springer.com/article/10.1007/s10546-019-00473-0?fbclid=IwAR0rorOD7y2b_F8zd0bV9Bs3ns0Q9O5YQTRmvtliKRal1stQX2olQHGH0y0)

Tuule, merevee tõusu- ja mõõnaperioodidel ja vee (jää) temperatuuri ökoloogiline mõju Liivi lahele ja selle ääres olevatele rannikualadele. Palun kohaldage ka ELi veepoliitika raamdirektiivi: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32000L0060>

C) Valguse liikumise mõjutegurid on nii tiiva värelus kui ka turbulentspilved ja need mõjutavad inimeste ja loomade käitumist läänelojangul ning meie ainulaadse geograafilise asukoha tõttu näiteks peegelduvad lume ning jää tingimustes talviselt maastikult.

D) Tuulegeneraatorite elektromagnetväljad ja kaablid peavad kohanduma vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele elektromagnetväljade juhistele:

https://ec.europa.eu/health/electromagnetic_fields/policy_en

E) KMH programmis arutati erinevaid aspekte, kuid nüüd tuleb need kohandada 300m kõrguste tuulegeneraatoritega vastavaks.

5. Milline on Liivi lahe tuulegeneraatorite pargi KMH plaan energiajulgoleku tagamiseks?

Tuul ei puhu alati. Vajatakse täiendavaid energia jõuallikaid ja Häädemeeste vald ning Kihnu näivad olevat lähimad, ökonoomsemad piirkonnad, millest saaks energia tootmise ja salvestamise tööstuspiirkonna teha.

6. Kas pooled st. energiaettevõtted on piisavalt jõukad, et garanteerida elu-, ja keskkonna kaitse?

Esitage finantsülevaade (panga)garantiidest, et näeksime osapoolte võimekust tagada meie piirkonna elukeskkonna ja inimeste turvalisus.

See Euroopa Liidu direktiiv mainib, et erafinantseering on vajalik Euroopa Liidu toetustele lisaks: https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/financing-energy-efficiency_en?redir=1

Kuidas on kindlustatud Covid viiruse levikust tingitud majanduslik tagasilöök?

7. Riigi julgeolekuküsimused, mis mõjutavad keskkonda, elukeskkonda ja inimesi.

Millised sõjalised tegevused, rajatised ning õppused on vajalikud varade kaitsmiseks? Kas on plaanis uusi baase? Millised on lisategevused, et olla kindlad, et Venemaa mõjusfääris olevad ehitajad ei kasuta tuulegeneraatoreid side- ja luuretornidena?

Palun selgitage, kuidas on rakendatud keskkonnamõjude hinnangut turvalisuse aspektist vastavalt Euroopa Liidu direktiividele : https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-security_en?redir=1

8. Kuidas saab ükskõik milline teadlane midagi hinnata, kui teadusliku uurimise all olev objekt so. tuulegeneraatori tüüp ja mudel ei ole selle aruande kohaselt teada?

Soovitatud kuni 300-meetri kõrgustest meretuulegeneraatoritest koosnev park ei ole empiiriliste andmete jaoks saadaval. Milliseid mudeleid ja meetodeid plaanitakse kasutada? Kus on uurimistöö hanked? Kes on eelarves puuduvate uuringute tegemise eest vastutavad? Kes tasub ja jälgib need uuringuid saavad keskkonnoaohutuse tagamiseks tehtud? Näiteks jõudis meile siseteave, et tuuleandmed on kogutud ainult sügis/talv perioodil umbes nelja kuu jooksul aastas.

Soovime näha kõiki andmeid ja seda, kuidas on andmeid korraldatud. Esitage kõikide teostatud uuringute uuringute algandmed. Näiteks tuule puhul tuleb viga niikuinii välja.

9. Kes on Liivi lahe meretuulegeneraatorite parki rajada sooviva Eesti Energia AS seotud pooled, kasusaajad ja millised dokumendi osad on allkirjastatud?

Lisage info vastavalt: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency_en .

Sellele lisaks esitage projekti kaasatud inimeste akadeemilised CV-d või teadustööd. Nimetage uuringud, mis on Eesti Energia lepingutega välja jäetud või varjatud. Palun esitage need lepingud. Palume, et Eesti Energia ja selle lepingulised partnerid näitaksid üles avalike põhimõtete järgimise tava ning avaksid kirjavahetuse ja andmed avalikkusele ja seda kõikides küsimustes, mis on uurimisküsimustest, andmetest, dokumentatsioonist välja jäänud. Andke meile inglise keelne tõlge, et parimate tulemuste saavutamiseks tagada rahvusvaheliste akadeemilike ja pressijuurdepääs.

Palun selgitage, kuidas olete rakendanud Euroopa Liidu alljärgnevaid direktiive: <https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm>

Palun selgitage, kuidas KMH-d on rakendatud vastavalt Euroopa Liidus kehtivale direktiivile, mis puudutavad hüljeste populatsiooni meie rannikualadel?

Koostaja: Jaan T.

Häädemeestel loodava MTÜ nimel

Koostatud: 01.11.2020, Pärnu maakonnas